

పలు+ముద్దలు=పల్ముద్దలు(5:1142) (ఎకైకప్ర.)

ఎదురు+కొనగ=ఎదుర్కొనగ(6:1010)

పేరు+కొను=పేర్కొను(5:2137)

మారు+కొనిన=మార్కొనిన(5:3610)

2.3.5 అజంతశబ్దాలమీద వచ్చే ఆగమాలు

"సమాసంబుల నుదంతంబులగు స్త్రీ సమంబులకుం బుంపులకుం బరుష సరళంబులు పరంబులగునపుడు నుగాగమంబగు", "ఉదంతమగు తద్ధర్మార్థ విశేషణమున కచ్చు పరమగునపుడు నుగాగమంబగు" (బాలవ్యా.సంధి.:25,33) అనే సూత్రాలచేత బాలవ్యాకరణం అజంతశబ్దాల మీది ఆగమాలకి కిత్సంజ్ఞ విధించింది. వీటికి లక్ష్య రూపాలు శ్రీరామాయణంలో ఉన్నాయి.

(i) నకారాగమం

ఉదంత క్రియాజన్యవిశేషణాలకి అజాది రూపం పరమైనపుడు "నకారం" ఆగమంగా (క్రియాజన్యవిశేషణాలపై) వస్తుంది.

ఉండు+అనుచు=ఉండుననుచు(2:6913)

చెందు+ఇచ్చట=చెందునిచ్చట(1:2478)

మించు+అట్టి=మించునట్టి(1:3639)

స్పర్శవర్ణాలు పరంగాఉన్నపుడు పురుషప్రత్యయాలైన డు,ము,వు,లులేని ఉదంతనామాల మీద "నకారం"ఆగంగా వస్తుంది. (బాలవ్యా.సంధి.25)

కను+కవ=కనుగవ(2:7790)

కన్ను+కానమి=కన్నుగానమి(4:3022)

కన్ను+కొనల=కన్నుగొనల(6:8836)

చిగురు+కటారి=చిగురున్+కటారి=చిగురుంగటారి(3:4859)

-తనము/-తనంబు అనే ప్రత్యయం పరమైనపుడు అదంత విశేషణాలపై "నకారాగమం" వస్తుంది.

ఎఱ్ఱ+తనంబు=ఎఱ్ఱఁదనంబు(6:2005)
 చక్క+తనము=చక్కఁదనము(1:4619)
 చక్క+తనంబు=చక్కఁదనంబు(4:6011)
 చల్ల+తనంబు=చల్లఁదనంబు(4:654)
 మెత్త+తనంబు=మెత్తఁదనంబు(6:2011)

(ii) "ట" ఆగమం

"కర్మధారయంబులందుత్తునకచ్చు పరంబగునపుడు టుగాగమంబగు" (బాలవ్యా.సంధి.:28)

అజాది రూపం పరంగాఉన్నపుడు ఉదంత గుణవాచక విశేషణాలమీద "ట" ఆగమంగా వస్తుంది.

కఱకు+అమ్ము=కఱకుటమ్ము(2:5314) (ఎకైకప్ర.)
 చెక్కు+అద్దము=చెక్కుటద్దము(3:3876) (ఎకైకప్ర.)
 దురుసు+అమ్ము=దురుసుటమ్ము(3:2230) (ఎకైకప్ర.)
 నిలువు+అద్దము=నిలువుటద్దము(1:5337) (ఎకైకప్ర.)
 పండు+ఆకులు=పండుటాకులు(2:3060)
 ముద్దు+ఉంగరము=ముద్దుటంగరము(2:7787)(ఎకైకప్ర.)

(iii) అజాదిపదం పరమైనపుడు ఉదంత గుణవాచక విశేషణంమీద "ట" ఆగమంగారాని రూపాలు శ్రీరామాయణంలోని భాషలో గుర్తించబడ్డాయి.

ఇగురు+ఆకు=ఇగురాకు(2:999)
 చిగురు+ఆకు=చిగురాకు(3:2871)

చిగురు శబ్దాన్ని బాలవ్యాకర్త పేర్వాది గణంలో చేర్చి "టుగాగమం" వికల్పంగా విధించడంచేత (బాలవ్యా.సంధి.:29) "చిగురాకు" రూపం ఏర్పడింది.

(iv) "పుగాగమం"మీద "టుగాగమం" వచ్చిన రూపాలు శ్రీరామాయణంలో ఉన్నాయి.

కెంపు+ఒంటు=కెంపుటొంటు(1:5282)

చొక్కపు+ఉంగరము=ఒక్కపుటుంగరము(3:5208)

పట్టంపు+ఇల్లాలు=పట్టంపుటిల్లాలు(3:3983)

సముద్రపు+ఒడ్డు=సముద్రపుటొడ్డు(6:334తర్వాతి వచనంలో)

2.4 హల్పంధి

అనుకృతి:

"విసర్గంబునకనుకరణంబున లోపంబగు", "అనుకృతిని నమశ్శబ్దము తుదియత్తునకోత్వము విభాషనగు", "అనుకరణంబునందుది హల్లునకు ద్వీర్వచనంబగు", "అనుకరణంబునందహమాదుల మకారంబునకు ద్వీరుక్తి విభాషనగు", "ఉదంత నామంబున కనుకరణంబునందు పుగాగమంబగు" (బాలవ్యా.సంధి.:50-54) అనే సూత్రాలలో చిన్నయసూరి 'అనుకృతి'పై చర్చ చేశాడు. సూరి 'అనుకృతి'నే 'అనుకరణం' అని కూడా అన్నారు.

తెలుగులో అనుకృతిలో 'అని' అనే ధాతురూపం ప్రయోగాల్లో కనిపిస్తుంది. శ్రీరామాయణంలోని 'అనుకృతి'ని రెండురకాలుగా వింగడించవచ్చు.

(i) ధ్వన్యనుకరణ శబ్దాల అనుకృతి

(ii) సంస్కృతశబ్దాల అనుకృతి

2.4.1 ధ్వన్యనుకరణశబ్దాల అనుకృతి

'-అను' పరమైనపుడు ధ్వన్యనుకరణ శబ్దాల చివరి అచ్చు లోపిస్తుంది.

ఘల్లను(2:5959)

ఘుమ్మని(1:3911)

ధ్వన్యనుకరణ శబ్దాలకు "అను" పరమైతే చివరి అచ్చు లోపించని రూపాలుకూడా శ్రీరామాయణంలో ఉన్నాయి.

గలుఘల్లుమనగ(5:1025) (ఎకైకప్ర.)

ఘుమఘుమమని(5:403) (ఎకైకప్ర.)

2.4.2 సంస్కృత శబ్దాల అనుకృతి

సంస్కృత పదంమీద అను చేరినపుడు పూర్వ పదాంతాచ్చులో మార్పురాదు. యడాగమం వస్తుంది.

కోమలపాణి+అనుచు=కోమలపాణియనుచు(1:1197,1198)

భళిభళి+అనుచు=భళిభళియనుచు(1:2344)

భాగీరథి+అను=భాగీరథియను(1:3363)

వైదర్భి+అను=వైదర్భియను(1:2711)

హామాత+అను=హామాతయను(2:6275)

సంస్కృత పదాలకి తెలుగుప్రత్యయాలు చేరిన రూపాల్లోని అచ్చు "అను" పరమైనపుడు లోపిస్తుంది.

కరుణింపుము+అనుచు=కరుణింపుమనుచు(2:10221)

జటాయువు+అనుచు=జటాయువనుచు(4:5436)

నిర్మింపుము+అనుచు=నిర్మింపుమనుచు(2:8287)

2.4.3 "న్(ఉ)" + హల్లు (ద్రుతం)

ద్రుతసంజ్ఞ విషయంలో తెలుగు వ్యాకరణాల్లో విశేషచర్చ ఉంది. "నకారంబు ద్రుతంబు", "ద్రుతాంతములయిన పదములు ద్రుతప్రకృతికములు" (బాలవ్యా.సంజ్ఞా.:11,12) అని బాలవ్యాకర్త "న"కారాన్ని ద్రుతంగా చెప్పి "నన్నున్, నాచేతన్" వంటి హల్మాత్ర నకారాంత ఉదాహరణల్ని ద్రుతప్రకృతులుగా పేర్కొన్నాడు. కాని, ద్రుతకార్యాలను విధించే సందర్భాలలో ("ద్రుతప్రకృతికము మీఁది పరుషములకు సరళములగు", "ఆదేశసరళమునకు ముందున్న ద్రుతమునకు బిందు

సంశ్లేషములు విభాష నగు", "ద్రుతంబునకు సరళస్థిరంబులు పరంబులగునపుడు లోప సంశ్లేషంబులు విభాష నగు", "వర్గయుక్పరళములు పరములగునపు డొకానొకచో ద్రుతమునకుఁ బూర్ణబిందువును గానంబడియెడి", "అవసానంబునందు ద్రుతస్వరంబునకేని ద్రుతంబునకేని లోపంబు బహుళంబుగా నగు" (బాలవ్యా.సంధి.:16-20)) ఉత్పత్తివిధానమునకేని (ను) ద్రుతంగా చూపించాడు. ద్రుతప్రకృతికాలమీద ద్రుతాన్ని విధించే సందర్భంలో ("కొన్ని యెడల ద్రుతంబు మీఁద నకారంబు గానంబడియెడి" (బాలవ్యా.సంధి.:21))కూడా "ను" వర్ణాన్నే ద్రుతంగా చెప్పాడు. "లూట్టుడుఞ్జునకెడుతవర్ణంబులు ద్రుతాంతంబులగు" (బాలవ్యా.క్రియా.:26) అని సూత్రించి "మీకు మేలుగలుగుతను..."వంటి ఉదాహరణల్లో "ను"వర్ణాన్నే ద్రుతంగా చూపించాడు.

"నకారం బసాధారణంబు ద్రుతంబు" (ప్రౌఢవ్యా. సంజ్ఞా.:7)అని సూత్రించి ప్రౌఢవ్యాకర్త ద్రుతసంజ్ఞ ప్రత్యయాగమావ్యయాత్మకమై ఉంటుందని ఉదాహరణల్లో చూపారు. తాను, నేను మొదలైనవాటిలో ఉన్న నకారం ప్రథమావిభక్తి ప్రత్యయ నకారమనీ, ధనమును, వనమునువంటి ఉదాహరణల్లో ఉన్న నకారం ద్వితీయావిభక్తి ప్రత్యయ నకారంగా, చదువుచున్నాను, చదవగలను ల్లోని నకారం తిజ్ ప్రత్యయనకారంగా, నన్నును లోని నకారంఆగమ నకారంగా, అన్నియును లోని 'ను'ని సముచ్చయార్థకావ్యయంగా వివరించారు.

"ద్రుతాభ్యోనః"(ఆం.శ.చిం.)అని సూత్రించిన చింతామణికర్త ఆశయం "నకారం" ద్రుతమని చిన్నయసూరి భావించాడని తలచి ప్రౌఢవ్యాకర్త పై సూత్రీకరణ, వివరణ చేశాడని భావించవచ్చు. కాని, చిన్నయసూరి "నకారంబు ద్రుతంబు"అని సూత్రించినా ఉత్పత్తివిధానమునకేని ప్రయోగాలనే చూపాడు. చిన్నయసూరి దృష్టిలోకూడా ద్రుతమంటే ఉత్పత్తివిధానమునకేని నకారమే! ఈ విషయాన్ని చిన్నయసూరి రచించిన సూత్రాంధ్ర వ్యాకరణంలోని "విభక్త్యాగమచార్థోనుఃద్రుతః"అనే సూత్రం బలపరుస్తున్నది.

2.4.3.1 శ్రీరామాయణం భాషలో ద్రుతం:

ఈ అధ్యయనంలో ప్రత్యయాగ మావ్యయాత్మకమైన "న్(ఉ)"ని ద్రుతంగా గ్రహించడం జరిగింది.

2.4.3.2 ద్రుతం+శ్వాసనిరుద్ధాలు (voiceless obstruents)

ద్రుతానికి శ్వాసనిరుద్ధాలు (శ్వాసస్పర్శాలు- క,ట,త,ప, శ్వాస స్పృష్టోష్మాలు- చ,జ) పరమైతే అవి నాదాలుగా (గ,డ,ద,బ,జ,ఝ)మారతాయి.

అప్పుడు ద్రుతం పరవర్ణానికి వికల్పంగా సస్థానీయానునాసికం (homorganic nasal)గా మారుతుంది. ఈ సస్థానీయానునాసికానికి పూర్వం దీర్ఘాచ్చు ఉంటే అనునాసికం అరసున్నగానూ, ప్రాస్వాచ్చు ఉంటే అరసున్నగాగానీ, నిండు సున్నగాగానీ రాయబడుతుంది.

(i) ప్రాస్వాచ్చూర్ణక "న్(ఉ)" పరవర్ణ సస్థానీయానునాసికం(homorganic nasal)గా మారి నిండుసున్నగా రాయబడిన రూపాలు:

కనున్+కొను=కనుంగొను(2:8914) (ఎకైకప్ర.)

చక్కన్+జేయ=చక్కంజేయ(2:7622 తర్వాతి వచనంలో)

చక్కన్+తనము=చక్కందనము(2:4592)

మానుపన్+చెల్లదే=మానుపంజెల్లదే(2:6320)

వినన్+కల=వినంగల(6:11778)

వినన్+పలికె=వినంబలికె(6:1117)

(ii) ప్రాస్వాచ్చూర్ణక "న్(ఉ)" పరవర్ణ సస్థానీయానునాసికం(homorganic nasal)గా మారి అరసున్నగా రాయబడిన రూపాలు:

అదుకున్+పల్కులు=అదుకుఁబల్కులు(1:68)

అవనిన్+పెంపొందు=అవనిఁబెంపొందు(1:148)

కట్టన్+కట్ట=కట్టఁగట్ట(1:175)

కదనంబునన్+చేసి=కదనంబుఁజేసి(1:369)

కాయంబున్+చూప=కాయంబుఁజూప(1:412)

నీకున్+పేరేమి?=నీకుఁబేరేమి?(3:1460)

పూనన్+తలంచి=పూనఁదలంచి(1:624)

రాయనిన్+కాంచె=రాయనిఁగాంచె(1:212)

రామునిన్+తలచి=రామునిఁదలచి(1:447)

వారిన్+పేర్కొని=వారిఁబేర్కొని(1:43)

(iii) దీర్ఘాచ్చూర్ణక "న్(ఉ)" పరవర్ణ సస్థానీయానునాసికంగా (homorganic nasal)గా మారి అరసున్నగా రాయబడిన రూపాలు:

తాను+కని=తాఁగని(1:2932)

తాను+కైచేసి=తాఁగైచేసి=తాఁగైసేసి(5:1280)

తాను+చని=తాఁజని(1:1364)

తాను+చూచి=తాఁజూచి(1:2354)

తాను+తెచ్చి=తాఁదెచ్చి(5:2991)

నేను+చేయు=నేఁజేయు(1:3754)

నేను+తెచ్చి=నేఁదెచ్చి(2:3378)

తాను+పడి=తాఁబడి(3:1011)

నేను+పూనిన=నేఁబూనిన(6:481)

నేను+పోయి=నేఁబోయి(3:1661)

(iv) "న్(ఉ)" పరవర్ణ సస్థానీయాను నాసికం (homorganic nasal)గా మారని రూపాలూ శ్రీరామాయణంలో ఉన్నాయి.

ఆటపాటలన్+తమవిలాసముల=ఆతపాటలన్దమవిలాసముల(3:737)

తేరికన్+కనుము+తేరికన్గనుము(4:2708)

దనుజులన్+తునిమి=దనుజులన్దునిమి(3:2435)

నాలుకన్+తడిలేక+నాలుకన్దడిలేక(3:2625)

మున్+చననీక=మున్జననీక(2:4117)

మొములన్+కమ్మ=మొగములన్గమ్మ(5:932)

2.4.3.3 "న్(ఉ)" +శ్వాసనిరుద్ధేతర హల్లులు

శ్వాసస్పర్శాలు (క,ట,త,ప) శ్వాస స్పృష్టోష్మలుకాని హల్లు పరమైనపుడు "న్(ఉ)" వికల్పంగా లోపిస్తుంది.

"న్(ఉ)" లోపించిన రూపాలు:

ఇత్తున్+భావముల=ఇత్తుభావముల(4:5060)

కడున్+నమ్మి=కడునమ్మి(1:4512)

దిగులెల్లన్+భీతి=దిగులెల్లభీతి(1:4127)

చెందన్+నేర్చిన=చెందనేర్చిన(2:1242)
 బలియిత్తున్+భూతాది=బలియిత్తుభూతాది(6:9878)
 మదిన్+మెచ్చి=మదిమెచ్చి(1:4516)
 రణభేరిన్+వేయించి=రణభేరివేయించి(6:4074)
 వనకేళిన్+సలుప=వనకేళిసలుప(1:4538)

"న్(ఉ)" లోపించని రూపాలు:

కుంభుఁడన్వాఁడు(6:602)
 దేవరాతుఁడన్రాజు(1:4768)
 నన్విభీషణుఁడనుచు(6:1803)
 మున్వచ్చిన(6:438)
 మున్వచ్చు(4:878)
 విన్విడిచి(6:9922)
 స్థూలాక్షుఁడన్వాఁడు(3:2090)

2.4.3.4 "న్(ఉ)" వాక్యంతంలో రావటం

ప్రత్యయగత, ఆగమాత్మక "న్(ఉ)" వాక్యంతంలో వస్తే అది వికల్పంగా లోపిస్తుంది. అయితే, శ్రీరామాయణంలో "న్(ఉ)" వాక్యంతంలో లోపించని ఉదాహరణలు లేవు.

లోపించిన రూపాలు:

అవసరంబున కిచ్చి - యక్కరల్ దీర్చు(న్) (2:106)
 చాలుమన్నింపు మ - జ్ఞానంబు గప్పె(న్) (2:1640)
 జనకజాధీశుండు - సౌమిత్రికనియె(న్) (2:5558)

* * *

3 నామరూప విజ్ఞానం

(NOUN MORPHOLOGY)

3.0 నామ ప్రాతిపదికలు (nominal stems)

"Old Telugu Nouns, based on stem formation patterns are classified as native and borrowed. Native nouns include those inherited from Dravidian and nativised forms that are borrowed from Indo-Aryan sources along with changes adapting them to the old Telugu Phonological system. Borrowed nouns, largely from Sanskrit and Prakrit nominals to which old Telugu suffixes are added"

(Ramanarasimham, 1998:185)

'ప్రాతిపదిక నిర్మాణ పద్ధతులను బట్టి ప్రాచీన తెలుగు నామాలను దేశ్యాలు, ఆదానరూపాలు అని వింగడించవచ్చు. ద్రావిడ భాషల నుండి వచ్చిన నామాలూ, ఇండో-ఆర్యన్ భాషల నుండి వచ్చి ప్రాచీన తెలుగు వర్ణ పద్ధతులతో కలిసి దేశీకృతమైన నామాలూ దేశ్యాలలో ఉన్నాయి. సంస్కృత, ప్రాకృత భాషల నుండి వచ్చిన నామాలకు ప్రాచీన తెలుగు ప్రత్యయాలు చేరి చాలా ఆదాన రూపాలు ఏర్పడ్డాయి'

3.1 దేశ్య నామ ప్రాతిపదికలు (native nominal stems)

దేశ్య నామ ప్రాతిపదికలను రామనరసింహం (2001:1) కింది విధంగా విభజించారు.

$$\left(\begin{array}{l} \text{NB(GM)} \\ \text{AB} \\ \text{VB+(PDS+(GM))} \end{array} \right) + ((\text{FS}) + \text{SDS})$$

NB= Nominal Base (నామ ప్రాతిపదిక); GM= Gender Marker (లింగబోధక ప్రత్యయం);

AB= Adjectival Base (విశేషణ ప్రాతిపదిక); VB= Verbal Base (క్రియా ప్రాతిపదిక);

PDS= Primary Derivative Suffix (ప్రాథమిక నిష్పాదక ప్రత్యయం); FS= Formative Suffix (నిర్మాణ ప్రత్యయం);

SDS= Secondary Derivative Suffix (ద్వైతస్థాయి నిష్పాదక ప్రత్యయం)

తెలుగులోని దేశ్య ప్రాతిపదికలను ప్రాథమిక (నిష్పన్న) నామాలు (Primary (Derived) Nouns (PDN)), ద్వైతస్థాయి నిష్పన్న నామాలు (Secondary Derived Nouns (SDN)), తృతీయ స్థాయి నిష్పన్న నామాలు (Third level Derived Nouns (TDN)), తృతీయానంతర స్థాయి నిష్పన్న నామాలుగా విభజించవచ్చు.

3.1.1 ప్రాథమిక (నిష్పన్న) నామాలు

(Primary (Derivative) Nouns (PDN))

(i) నామప్రాతిపదిక (Nominal Base (NB))

లింగ వచన ప్రత్యయాలు చేరని నామ ప్రాతిపదికలు ఈ విభాగంలోకి వస్తాయి.

మహద్యాచకాలు: (Masculine)

తండ్రి(1:311) కొడుకు(1:2173)

మహతీ వాచకాలు: (Feminine)

అమ్మ(2:10603) అత్త(2:10601)

మహతీతర అమహద్యాచకాలు: (Neuter)

చీర(3:6387) ముక్కు(4:147)

(ii) నామప్రాతిపదిక (Nominal Base (NB))కు లింగ వచన ప్రత్యయాలు (Gender Number Markers (GNM)), చేరి కింది విధమైన రూపాలు ఏర్పడతాయి.

(నామప్రాతిపదిక+లింగవచన ప్రత్యయం)

(NB + GM,NM)

మహద్వాచకాలు: (Masculine)

బాలుఁడు(1:3531) తమ్ముఁడు(2:472)

మహతీ వాచకాలు: (Feminine)

కోడలు(2:4561) చెలియలు (3:1678)

మహతీతర అమహద్వాచకాలు: (Neuter)

ఆకసమ్ము(1:30) పట్టణంబు (1:444)

(iii) తెలుగులో కొన్ని క్రియలకు ప్రత్యయాలు ఏవీ చేరనపుడు (క్రియా ధాతు ప్రాతిపదిక+ శూన్యం(Ø)) అవి నామాలుగా వ్యవహరించబడతాయి.

అదరు+Ø	=	అదరు(6:925)
ఉబ్బు+Ø	=	ఉబ్బు(4:2205)
కులుకు+Ø	=	కులుకు(1:4546)
కొసరు+Ø	=	కొసరు(2:3206)
చదువు+Ø	=	చదువు(2:9935)
చూపు+Ø	=	చూపు(3:3453)
జల్లు+Ø	=	జల్లు(3:1303)
నిండు+Ø	=	నిండు(1:4619)
పలుకు+Ø	=	పలుకు(3:5072)
వాలు+Ø	=	వాలు(1:5301)

(iv) క్రియా ధాతు ప్రాతిపదికలతో హల్ హిత, హల్స్ హిత ప్రాథమిక నిష్పాదక ప్రత్యయాలు కూడినపుడు ధాతువుల్లో కొన్ని మార్పులు కలుగుతాయి.

ధాత్వంతంలో ఉన్న అద్విరుక్త, అసంయుక్త డకారానికి అజాది ప్రత్యయం పరమైనపుడు ఆ "డకారం" "టకారం"గా మారుతుంది.

కూడు-అము=కూటము(2:491)

టకారాద్య ప్రత్యయం పరమైనపుడు ధాత్వంత డ,ఱలు లోపిస్తాయి.

పాడు-ట=పాట(1:4894)

చెమఱు-ట=చెమట(2:1052)

3.1.1.1 క్రియా ధాతువులమీద చేరే ప్రాథమిక నిష్పాదక ప్రత్యయాలు

క్రియా ధాతువులమీద చేరి నిష్పన్న నామాలు ఏర్పడటానికి కారణమయ్యే ప్రాథమిక నిష్పాదక ప్రత్యయాలు కింద సూచించబడ్డాయి. వ్యాకర్తలు వీటిని "కృదంతాలు" (చూ. బాలవ్యా. కృదంత.) అన్నారు.

(i) -అ:

ఎండు-అ=ఎండ(2:6409)

పాడు-ట=పాట(1:4894)

(ii) -అడ:

కట్టు-అడ=కట్టడ(2:6601)

(iii) -అడి:

కట్టు-అడి=కట్టడి(3:874)

(iv) -అకము:

వండు-అకము=వంటకము(1:1394)

(v) -అమి:

కూడు-అమి=కూటమి (చూ. అనంతరామ శాస్త్రి, 1982:64) వంటి ప్రయోగాలు శ్రీరామాయణంలో లేవు. శ్రీరామాయణంలో "-అమి" వ్యతిరేకార్థంలోనే ప్రయుక్తమైంది.

నేర్పు-అమి=నేరమి(1:2320)

(vi) -అము:

కూడు-అము=కూటము(6:797)

(vii) -అవు:

తగు-అవు=తగవు(2:2059)

నగు-అవు=నగవు(1:2273)

(viii) -ఇ:

చేయు-ఇ=చేయి(2:3533)

(ix) -ఇక:

ఎన్ను-ఇక=ఎన్నిక(6:10358)

ఏలు-ఇక=ఏలిక(3:1537)

ఓపు-ఇక=ఓపిక(6:9940)

కోరు-ఇక=కోరిక(5:1922)

చేరు-ఇక=చేరిక(3:3826)

నమ్ము-ఇక=నమ్మిక(5:2490)

పూను-ఇక=పూనిక(5:3259)

పొందు-ఇక=పొందిక(6:12323)

పోలు-ఇక=పోలిక(6:426)

(x) -ఇక/-కి/-కె:

కోరు-ఇక=కోరిక(5:393)

కోర్కి(5:1893తర్వాతి వచనంలో)

కోర్కె(1:3043)

పూన్కి(1:4875)

పూనికె(1:4790)

(xi) -ఇడి:

రాయు-ఇడి=రాయిడి(4:370)